

SZERKESZTŐSÉG: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 18. Telefon száma 55-98.

EGYETÉRTÉS

KIADÓHIVATAL: BUDAPEST, IV. PÁPNÓVELDE-UTCA 18. Telefon száma 51-66.

Mai számunk főbb közleményei: Vezérelők: Főispáni kérdés. Surlódások a görög-keleti egyház kebelében.

Főispáni kérdés.

Van-e valami nevesesebb, mint az ugynevezett főispáni-kérdés, mely ezidő- szerint a parlamentáris hatalmi szervezet- nek örökösén sűrű szelentyője?

Kálmán, a ki igazi megteremtője a mai fő- ispáni rendszernek, tudta azt, hogy ha csak a hozzávaló törvényekről gondosko- dik, nagyon jól boldogulhat a Deák-kor- szakkból átvett főispánokkal is.

sek új és friss sorozatát leheszen fogna- totítani, a mire az előbbi főispán már nem vállalkozhatott. Egyenesen megmondva: épen az olyan új főispánokat, kik előtt a „purifikáció” kurtjét harsogtatták, azokat lehet a legtöbb gyauval illetni, hogy egés- zen új szemétpiramisok hőseül fognak bizonyulni.

Budapest, október 17.

Minisiteri tanácskozás. Az e heti minis- teri tanácskozást, mely ma délután lett volna megtartandó, holnapra halasztották, minthogy Szell Kálmán minisiternek raton birtokán idők és csak holnap reggel érkezik vissza.

mulaszthalunk: a kormány a helységnevekről szóló törvényt azonnal, a legerősebben, minden kérdésökös, minden további habozás nélkül imperatív rendelkezéssel léptesse életbe!

A horvát tartománygyűlés. Mint nekünk Zágráb- ból jelentik, a horvát tartománygyűlést november közepére hívják egybe, hogy az tárgyalás alá vegye az 1901. évi szülő költségvetésnek Horvátországra vonat- kozó részét.

Stadler hazajön. Stadler érsek már elhagyta Rómát és ismét utban van Sarajevó felé. Ezuttal tegegren utazik és el fogja kerülni Zágrabot.

A szarvasi mandátum. A szarvasi választókörlet- ben — mint ma Bécs-Osábról jelentik — november 5-én lesz a választás. A függetlenségi és 48-as párt je- löltje Havári Daniel. Vele szemben áll gróf Bolza Géza kormánypárti jelölt, a ki csak hosszas rábeszélés után határozta el magát a jelöltség elfogadására.

Surlódások a görög-keleti egyház kebelében.

A mult szombatban kezdődött meg Nagyszeben- ben a görög-keleti egyházkongresszus. A kong- reszus tagjai nagy számban jelentek meg mind a három egyházegyházról s a kik nem voltak je- len, megbízás útján mutattak be megbízó levele- ket, hogy így minden körülmények között részt- vehessenek a kongresszusi tárgyalásokon.

Meltauu érsek híveivel szemben. Ezek féltik a bő- rüket erősen, mert igen sok panaszt, teletbezés és támadás felelnek a kongresszusi elnök asztalán, melyek mind a Goldis és Manra urakna- val inagurált egyházi atrocitásokról tesznek tanuságot.

Meltauu tisztában van a veszedelemben lésködő, szinleg hajlongó ellenfeleivel s azért az ő ter- meszetes és rendszeres gondolkodásával oly dolgo- kát és intézkedéseket eszel ki, a melyek mérhe- tetlen keserűséget szereznek Goldisnak és híveinek. Meltauu ugyanis komórtont ravaszsgal minden ügy elintézésénél rendkívül lojálisnak, partatlannak és készségesnek ígérkezett, hogy az idegenkedőkben bizalmat ébreszsen maga iránt: titokban azonban egy rendezte be a há- rom egyházegyház képviselői tagjainak ma- ndátumszerű megbízásának igazolását, hogy az aradi eparchia megbízó leveleit épen a nagy- szebeni főegyházegyház bizottsága vette tar- gyalás alá és igazolta. Ez a bizottság Manra Vazul megbízó levelet semminkéig nemváltotta s igen sok képviselő mandátumának igazolását a kong- reszus határozatától tette függővé. A megrémült aradiak az utolsó pillanatban, a veszedelem lát-

tára, eszevesztelen kezdek kapkodni s az ügy szelid és békés formában való elintézéséért kö- nyörögni. Meltauu hajthatatlan marad még Goldis híveinek fenyegetései után is s kereken kijel- lentette, hogy a megbízások elintézésébe nem kíván beavatkozni. Hinc illas lacrimae...

Goldis hívei a szorongatottságban toporzékolni kezdtek s különféle intrikákkal akartak változtatni a helyzeten. Végre Mocsanyi Sándor beküldényi közbelépése az aradi tagok nagy részének adott megbízólevelek igazolását eredményezte. Goldis és társai az epés hangulatban pedig malicziózus megjegyzéseket tettek Meltauunak — szerintük — jafusi paphoz méltó megnyitó beszédjére. Az aradiak fölött a tárgyalások folyamán igen éles kritikák hangzanak el s viselt dolgait sokszor igen heves jeleneteket provokálnak. Különben az egyház ál- talános közizgatására és kormányzatára vonat- kozó kérdések letergyalása s azokot mederben történik.

Hohenlohe lemond.

— Az Egyetértés tudósítókának táviratai. —

Berlin, okt. 18. Itteni megbízható körökből tett értesülés sze- rint Hohenlohe herceg birodalmi kancellár legkö- zelebb megválik állásától és mar nem fog megje- lenni a birodalomgyűlésben mint kancellár. A herceg már át is adta a császárnak a lemondási kérvényét. Készségtelen, hogy a sajtó közleményei- nek nem kis részük van abban, hogy a herceg- ben megelégedett a lemondás szándéka. Utódjai között emlegetik természetesen gróf Bülow állam- titkár is.

Berlin, okt. 18. Konzervatív forrásból közlik: Hohenlohe meg. Már augusztus közepén hírt adtak, hogy a kan- cellár rokoni unszolgái a lemondásra s hogy Hohenlohe most kevésbé idegenkedik a vissza- lépéstől, mint ezidőt. Akkoriban mindenfelől meg- cáfolták közleményünket. A jövő nekünk ad igaz- ságot. A legközelebbi napokban el fog dőni, hogy alapos volt értesülésünk. Herceg Hohenlohe azt mondotta bizalmas barátainak, hogy alternatíva elé fogja állítani a császárt: megtartja-e ő álla- sában magas kora dacára is, avagy megadja le- mondesét. Utódjai gyanant emlegetik herceg Eulenburg bécsi nagykövétet, herceg Hohenlohe- Laszenburgot és gróf Hatzfeldet.

A lapok egy része kommentar nélkül közli ezt a jelentést, mas lapok hozzátesszik, hogy sok szó- tól hozza, a sajtó egy része pedig fenntartással cizalolja a közleményt.

Mindenesetre figyelemreméltó momentum, hogy a herceggel egyidejűleg gróf Bülow és Lucanus is Hamburgban vannak a császárnál. A Post írja: Hohenlohe herceg lemondásának lehetősége magas korára való tekintettel, ma ep- oly kevésbé van kívárra, mint volt ennek előtte: mégis kétekedünk kell benne, hogy ennek a közleménynek komoly alapja van, hisz ar oly sokszor merültek fel ezek a válsághirek, mind- annyiszor alapalanul.

A Berliner Börsen-Courir így ír: Ninesen tudomásunk a birodalmi kancellár lelépési szándékaról, sőt ellenkezőleg úgy véljük,

Nemzetes Bóthók uram szerencséseje.

Írta: Bótvész Károly.

VII.

A bűnös lányt bevezették egy melék oduba. Ott voltak a bűnfelek. A káplár ügyelt, két huszar megkezdte a motázást. A lány szó nélkül engedelmesskedett. A káplár szavára letette fejéről a kendőt, nyakáról a hara- kendőt, leoldotta kölyényét, levetette kopott kabát- kaját, mellényét, szoknyáját és alsó szoknyá- ját. Ugy állt ott egy hideg faszéken egyetlen tiszta ingben. Térdét összeszorította, domboru melián in- get két kezével összefogta.

lány azóta mindig magánál hordja. Pedig semmi haszna belőle. Nem is ér semmit. El is dobják megint a huszárok. A lány most már nem veszi föl, csak nézi zokogva. A káplár parancsol. — Állj fel. Ne pityeregi! A lány feláll, elfojtja zokogását. A huszárok gondosan körülnezik, elől-hátul. Harisnyáját körül motozák térédelő bokáján. Levetik vele ócska labbeljét. Azt is megnézik. Harisnyában, labbeli- ben semmi gyanusant nem találnak. — Egészséges vagy-e? Nincs-e valami beteg- séged? Nincs-e valami sebed valahol a testeden? — Nincs sehol semmi bajom, egészséges vagyok. Hat hiszen igaz van. Arca halavány, de élet- színű. Állása egyenes, karja és lába erős, melle és csipője domboru, a fiatalág és üdeség illata sugárik természetből. Nem kövér, de nem is sovány. Bizony egészséges. Csak lelke vonaglik halalos kinokban. Csak szive verzik ezer sebből. De ez nem való a hivatalos iratokba. — Nincs egyebed? Mindened itt van? — Nincs semmin, csak a rajtamvaló. — Váltó inged sincs? De bizony volna. Egyetlen váltó inge ott van a herendi kocsmárosknál. Ha megmondja: azok is megtudják, hogy ő rossz nő, rabságban van. De miért kelljen azoknak azt megtudniok? Azok jó emberek. Oly szivesen adtak menedéket, jó szót, meleg ételt, éjjeli szállást. Még azt is megenged- ték volna, hogy picinyjéit magához vegye. Ne tudják meg azok, hogy ő hová jutott. — Azt felelte a káplárnak: — Minek kellene nekem a váltó ing arra a néhány napra? — Micsoda néhány napra? — A mig a vesztőhelyre ki nem visznek. Ad- dig jó lesz ez is, a melyik rajtam van. Akkor meg majd akad jó lélek, a ki tisztát ad rám. A két huszár rá nézett a káplárra, a káplár nézte a lányt. Átköztétt szók az a huszárdalmány, de a szívből meg se tud minden érzést egyszerre kiszorítani. Akar bomlott, akar bűnös az a iju-

nó: bizony isten, meg tudná sajnálni az ember. Még ha huszár, még ha káplár is az ember. Csak hogy azt elárulni se nem szokás, se káplárhoz nem illendő. Sőt annál keményebb hangon be- szél vele. — Ötözzéllel iziben. Jöjj utanam. Lesz még ne- ked jó néhány napod itt, ha mar egyszer ide ke- rülsz. Magára hánytva kevés ócska ruháját a bűnös lány, ment a káplár után, belépett a tizenhedik számú oduba, az ajtót becsaptak rá s a nagy zavar aczélúgója nagyot esaltant, mikor a káplár a termes kulcsal rafdortotta a závar nyelvét. A nagy esattanás végig harsogott a börtön sze- les, homalyos folyosóján. Hangja behatolt a többi oda ajtóinak leső ablakán. Minden oda tele volt lakoval, eleven halottal. A halottak felugraltak s oda állottak a leső ablak elé. Hátha hallanának valami újtságot. Azután elkezdtek maguk közt ta- nakodni. Vajon új eleven halottat hoztak-e be vagy a régiek közül vitték el valakit? Talán a szabadságra, talán messze rabságba, talán a be- tegek közé, talán a temetőbe! Ismerős-e vagy idegen? Ártatlan-e vagy sulyos különöz terheli a lelkét? A csattanás hangja lassanként elenyézik. Nem nyujt felvilágosítást ezekre a kérdésekre. A káplár igazat mondott. Ne is számít arra te boldogtalan teremtés, hogy a törvény a te kínjaidnak majd hamarosan véget vet. Nem tudod te még, mi az a törvény. Nem az ám a törvény, hogy a ki vétkezik: annak bűnhődnie kell vagy ezen a világon, vagy a más világon. — Ez csak a vallásnak, csak a szívnék, csak az istennek törvénye. Az se a törvény ám, a mi nagy kinyekben meg van írva s a mit olvsagatnak, magyaraznak, csavargatnak, kijátszanak, kinevelnek, enyhítenek, sulyosítanak, végrehajtanak s végre nem hajtanak szazfeleképen. — Ez csak a tudósok, irástudók, tanító emberek és ügyvédék törvénye. Még az se az igazi törvény, a mikor az asztal mellett ül az aispán, őt-hat táblabíró, vádló, védő, jegyzőkönyvvezető. Az asztalon feszület, halálfej, szentírás és tintatartó. Az ajtónál fegy-

veres ör, te is boldogtalan nő ott állsz az asztal előtt s melletted is legyeres ör s felolvassák, ki- hirdetik előtled az ítéletet. Mind nem ez a törvény. Hosszu ostar a tör- vény s mind ez csak sudaras vége a törvénynek. De van am annak nyak is, fonadéka is, telenke is, cirfája is s az mind sulyosabb, mint maga a sudár. A vizsgálobíró, a szemle, a faggatás, a hely- színi kutatások, a tanak, a szembesítések, a szak- értők, a jegyzőkönyvek, kimutatások, tárgyalások, halasztások, huzavonak, fölebbezések, változta- sók, postások, kiegészítések, megfigyelések, vádlók és védők és szakértők marakodásai: ez a válsá- gos törvény. Elmúlnak a hónapok és az esztén- dők: te nem látol istennek napját, napjának ragyogását. Tavasz fölzendül, virága illatot arasz, — nyar és ősz megérleli édes gyümölcsét s a késő ősz csöndes alvárra készíti el a természetet s ágyát behintli hervadó avarral, hulló falevelel: te mindezt nem látod bűnös lány. Arczod rózsái elhullanak, piros ajkad lakóvá lesz, szemeid édes sugarat kód borítja be, ifjú szép testedet alig tudod már vonzolni s a halál helyett, a melyet úgy áhit a te összegyötört lelked, csak a sorvadás vár rád. Ez a válságos törvény. A mikor végső ítéle- tetet kihirdelik: az már igazi enyhülés. A káplár jelentést nyujt be a várnagyhoz, a várnagy a fiskushoz, a fiskus a törvényszékhez. Ót-hat napba telik minden jelentés. A törvény- szék kiadja a jelentést a szolgabírónak, a szolga- bíró az esküdtnék, hallgassa ki a vádlottat. Az esküdtnék sok dolga van s valamennyi dol- gát előbb el kell végeznie. Sorjában megy min- den, ha ugyan megy. Rossz emberek miatt a rendet megbontani nem lehet. Kivált ha a rossz ember agról szakadt szegény családány, a kinek az élő istenen kívül ninesen pártfogója. Két hónap mulik el, mire a lány az esküd- tizne elé kerül. Száz kérdés mered a lány lelkének, mint a vasvilla. Minden kérdés ki van nyomtatva előre.

Mi a neved? Hol és mikor született? Volt-e már fogva vagy büntetve? Miért voltál? Miért nem voltál? Hol szolgáltál egész életedben? Hol szolgáltál utoljára? Hány gyereknek vagy anyja- nyja? Hol vannak gyerekeid? Micsoda vallást vagy? Be vagy-e oltva? Mi a bűnöd? Mi a ve- delmed? Vannak-e tanúid? Mi a nevék, polgári foglalkozásuk, hol laknak? Van-e védőd? És miért nines védőd? Szegény leány elmondta bűnös cselekedetét, úgy a hogy történt. Igazán, törődelmesen, bűnbano lélekkel. Isten elvette az esztét egy pillantra. Más- nap már kereste gyerekeit az ó-téglavető gödör- ben. Tíz körmével kiástá volna mar a föld alól is, de nem találta. Talán megették a farkasok. Ha pedig már a picinyje nem él: ő se akar élni. Ó nem akar bújdosni a törvény elől. Ó lelkevel kétségben lenni nem tud, emberek szemé- mébe nézni nem tud, ő el akarja venni büntete- set. Leszámlolt már az élettől, most számoljon le vele a törvény, ő csak istennek írgalma éle akar most már járulni. Semmi mást nem akar. Hiszen, ha a papirosnak szíve volna: könnyen meg lehetett volna fölözni hozni az ítéletet. A papirosra mind fölirták az ő igaz, őszinte beisma- rését, bűnbano vallomását. Csakhogy a papirosot rongyból készítik. A pa- pirosnak nines szíve. Hiába volt az ő igaz be- ismerése. A bíróság elrendelte: keressék meg ahhoz értő emberek az ó-téglavető gödörben a kiltet, el- tűnt, elveszett gyerek csonkjait. Kiment az esküd két pandurral. Magához vette a vármegye főmérnökét. Oda vitt vagy tizenöt térképet készítet egy napon át. A tizenöt herendi napszámos ásta-veste, turkálta a gödört két na- pon át. De a kis gyereket vagy ott létének jelet- nyomatát meg nem találták három napon át. Tehát a bűnös lány hazudott. Az esküd majd megetté másnap mérlegre a meg nem talált kis gyereket anyját. Összeszám- olta, összemordázta, újabb tíz ivnyi jegyzőkönyvet írt

